

28. Heiets, V. "The nature of transitional processes to the knowledge economy." *Ukraine economy*, no. 4, 2004, pp. 4-14.
29. Fedulova, L.I. "Conceptual foundations of the knowledge economy." *Economic theory*, no. 2, 2008, pp. 37-59.
30. Bilotserkivets, V.V., Liashenko, A.V. *New Economics: Essence and Genesis*. Sich, 2007.
31. Sainchuk, D.V. "The service sector as a priority area of economic development in the transition to a knowledge economy." *Collection of scientific works "Economic Sciences"*, 2010, pp. 45-53. http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/issue_articles/9_1.pdf.
32. Tyshchenko, V.F. *Theoretical support for the development of the knowledge economy through public-private partnership in the regions of Ukraine* [Doctor dissertation]. Kharkiv, 2016.
33. Delyia, V.P. *Innovative economy and sustainable development*. De-Po, 2011.
34. Syzonenko, V.O. "Financing of innovation-oriented economy in terms of institutional uncertainty." *Finance of Ukraine*, no. 5, 2013, pp. 80–89.
35. Kraus N.M. *Innovative economy in the globalized world: institutional basis of formation and trajectory of development*. Ahrar Media Hrup, 2019.
36. Kholiavko, N. Systematization of Scientific Approaches to the Interpretation of Information Economy. *Baltic Journal of Economic Studies*, no. 3(4), 2017, pp. 157-164.
37. Lipkan, V. A. (Ed.), V.A., Zalizniak, V.A. *Systematization of information legislation of Ukraine*. FOP O. S. Lipkan, 2012.

УДК 330.52:004

doi: 10.15330/apred.2.18.247-254

Якушко І.В.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Міжнародний науково-технічний
університет імені академіка Юрія Бугая
кафедра менеджменту, маркетингу та
публічного управління,
Магнітогорський провулок, 3, м. Київ,
02000, Україна
тел.: 044 353 47 07,
e-mail: yakushko_i@ukr.net,
ORCID ID : 0000-0003-1161-7383

Анотація. Розвиток національної економіки в більшості розвинутих країн світу сьогодні відбувається в складних умовах цифровізації всіх сфер суспільства. В економічній сфері використання цифрових технологій відбувається дуже активно, оскільки потенціал таких технологій для забезпечення ефективного розвитку різних економічних систем є колосальним. Значний перелік сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, можливість їх використання в різних умовах підвищують інтерес науковців до пізнання особливостей розвитку таких технологій, їх позитивного впливу на функціонування національної економіки.

Метою статті є поглиблення теоретичних положень цифровізації національної економіки та конкретизація особливостей її розвитку в умовах цифрової трансформації суспільства. Для досягнення поставленої мети використано методи синтезу та систематизації, наукового абстрагування та аналізу.

У результаті проведення дослідження встановлено, що цифровізація вже є невід’ємною складовою функціонування економічних систем на різних ієрархічних рівнях. Її об’єктивний та всеохоплюючий вплив сьогодні відбувається у всіх секторах та галузях національної економіки. У статті значна увага приділена розумінню сутностей таких понять як цифровізація та цифрова трансформація. Встановлено, що категоріальний простір, який сьогодні сформувався у даному напрямку проведення наукових досліджень є вже досить широким.

Проте саме поняття цифровізації та цифрової трансформації займають ключове місце у межах такого простору. Відповідно у статті розглянуті сформовані наукові підходи до розгляду цих категорій, аналіз яких дозволяє констатувати, що цифровізація – поступовий процес впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на окремі суспільні процеси, системи, які в результаті такого впливу отримують нові стимули до власного розвитку, або зазнають руйнувань та поступово зникають. Цифрова трансформація – сукупність змін, які відбуваються в суспільних системах, у т.ч. і в межах національної економіки у результаті впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Також у статті визначено основні наслідки цифровізації національної економіки.

Ключові слова: цифровізація, цифрова трансформація, національна економіка, інформаційно-комунікаційні технології, економічна інформація, економічна система.

Yakushko I.V.

THE THEORETICAL ASPECTS OF NATIONAL ECONOMY DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

International scientific and technical
IHE «Academician Yuriy Bugay International
Scientific and Technical University»
Department of Management,
Marketing and Public Administration
Magnitogorsky Lane, 3, Kyiv,
02000, Ukraine,
tel.: 044 353 47 07,
e-mail: yakushko_i@ukr.net,
ORCID ID: 0000-0003-1161-7383

Abstract. The development of the national economy in most developed countries today is taking place in difficult conditions of the digitalization of all spheres of society. In the economic sphere, the use of digital technologies is very active, as the potential of such technologies to ensure effective development of various economic systems is enormous. A significant list of modern information and communication technologies, the possibility of their use in different conditions increase the interest of scientists to learn about the peculiarities of these technologies' development, their positive impact on the national economy functioning.

The purpose of the article is to deepen theoretical provisions of the digitalization of the national economy and specify the features of its development in digital transformation of society.

It was found within the study that digitalization is already an integral part of the functioning of economic systems at different hierarchical levels. Its objective and comprehensive level today can be felt in all sectors and branches of the national economy. Within the article, much attention is paid to understanding the essence of such concepts of digitalization and digital transformation. It is established that the categorical space that has been formed today in this area of research is already quite wide. However, the very concept of digitalization and digital transformation occupy a key space within this space. Accordingly, within the article, current scientific approaches to these categories, which analysis allows to state that digitalization is a gradual process of the impact of modern information and communication technologies on certain social processes, and systems that are a result of such influence receive new incentives for their own development and gradually disappear, are considered. Digital transformation – a set of changes that occur in social systems, including and within the national economy as a result of the impact of modern information and communication technologies. Within the article, the main consequences of the national economy digitalization are also determined.

Key words: digitalization, transformation, national economy, information and communication technologies, economic information, economic system.

Вступ. Розвиток національної економіки в більшості розвинутих країн світу сьогодні відбувається в складних умовах цифровізації всіх сфер суспільства. Поступове використання потенціалу цифрових технологій дозволяє значно підвищити ефективність функціонування суспільних систем, що сприяє зростанню попиту на такі технології. Також використання цифрових технологій дозволяє підвищити якість надання послуг споживачам, спростити значну кількість рутинних процесів та вивільнити більше часу для розвитку індивідуальних, вроджених здібностей людини.

В економічній сфері використання цифрових технологій відбувається дуже активно, оскільки потенціал таких технологій для забезпечення ефективного розвитку різних економічних систем є колосальним [4]. Саме тому сьогодні значна кількість підприємств різних форм власності намагаються поступово впроваджувати у свою діяльність такі інновації. Особливого поширення такі технології набули у фінансовій сфері, а їх впровадження значно трансформувало цю сферу, сприяло виникненню нових можливостей для клієнтів фінансових установ, забезпеченню зростання їх ефективності роботи [14].

Активне використання інформаційно-комунікаційних технологій сьогодні відбувається у всіх секторах та галузях національного виробництва. Їх ефективність, доступність та позитивний вплив на економічні процеси дозволяють оптимізувати значну кількість виробничих, організаційних процесів. Також такі технології змінюють усталені принципи функціонування таких сфер економіки, сприяють формуванню нових галузей національного господарства. Цифрові технології сьогодні також впроваджуються у сфери освіти, охорони здоров'я, надання адміністративних послуг і т.д., не кажучи вже про сферу торгівлі, ресторанний та туристичний бізнес. Такі технології вже використовують всюди, але ступінь використання їх потенціалу різний.

Постановка завдання. Активна цифровізація національної економіки, яка спостерігається у всіх розвинутих країнах, враховуючи її потенціал до продукування змін, активно вивчається сьогодні вченими у всьому світі. Саме значний, непізнаний до кінця потенціал цифрових технологій актуалізує зростання попиту з боку науковців до проведення нових досліджень у цій сфері. Важливою складовою забезпечення інтересу вчених до процесів цифровізації та загалом до процесу формування у світі цифрової економіки є наявність можливостей у цифрових технологій реально, досить швидко покращувати життєдіяльність громадян у всіх сферах суспільства і тим самим забезпечувати значне зростання якості та ефективності функціонування економічних систем. Значний перелік сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, можливість їх використання в різних умовах підвищують інтерес науковців також до пізнання особливостей розвитку таких технологій, їх позитивного впливу на функціонування сучасного суспільства.

Враховуючи окреслене важливість впровадження цифрових технологій у розвиток національної економіки у науковій сфері окреслені питання сьогодні вивчаються вченими у всьому світі. Серед вітчизняних науковців питання цифровізації національної економіки, розвитку цифрової трансформації в її окремих галузях досліджували такі з них: А. Доманський, М. Дубина, А. Жаворонок, І. Іртищева, К. Ковтонюк, Л. Лігоненко, Л. Любохинець, В. Ляшенко, М. Макарова, В. Марченко, О. Сенкевич, О. Степанова, І. Струтинська, А. Хрипко, К. Шапошников, С. Шкарлет, Є. Шпуляр та ін.

Проте, незважаючи на численні напрацювання науковців в даному напрямку, актуальними все одно залишаються питання розгляду впливу цифрових технологій на розвиток національної економіки, поглиблення теоретичних аспектів цифровізації суспільства так і його економічної сфери. Така ситуація обумовлюється значним

потенціалом цифрових технологій, який постійно розширюється, враховуючи нові розробки в сфері інформаційно-комунікаційних інновацій.

Метою статті є поглиблення теоретичних положень цифровізації національної економіки та конкретизація особливостей її розвитку в умовах цифрової трансформації суспільства. Для досягнення поставленої мети використано методи синтезу та систематизації, наукового абстрагування та аналізу.

Результати. Сучасний розвиток економіки будь-якої країни безпосередньо пов'язаний з розробкою, впровадженням та використанням сучасних цифрових технологій. Такі технології вже відіграють ключову роль у забезпеченні інноваційно орієнтованого розвитку національного господарства. Цифровізація економічних процесів, їх зміна в результаті впливу інформаційно-комунікаційних технологій є процесом вже перманентним і від його результативності залежить рівень конкурентоспроможності економічних систем на різних ієрархічних рівнях, починаючи від суб'єктів господарської діяльності і завершуючи національним господарством.

У процесі реалізації наукових досліджень у сфері розвитку національної економіки в умовах цифрової трансформації виникають закономірно питання щодо сутності такої трансформації і загалом природи процесу цифровізації (діджиталізації), які сьогодні спостерігаємо у всіх сферах суспільства. Розглянемо зміст окреслених понять більш детально. Одразу зазначимо, що сьогодні в науковій літературі можна зустріти значний спектр різних підходів до визначення їх сутності. Розглянемо окремі з них.

ОЕСД пропонує розглядати цифровізацію як процес взаємопов'язаного використання даних і цифрових технологій, який сприяє появі нових або зміні існуючих видів діяльності [15]. Дубина М., Козлянченко О. зауважують, що цифровізація – це сучасний етап розвитку суспільства та економіки, який супроводжується значним рівнем дифузії інформаційних технологій, інформаційних ресурсів та суспільних процесів у наслідок чого відбувається оцифрування даних різної природи, що розширює можливості їх використання в усіх сферах людської діяльності [3, с. 26]. Також Лігоненко Л. О., Хрипко А., Доманський А. стверджують наступне: цифровізація є необхідним процесом розвитку сучасних підприємств в умовах неоекономіки. Вона покликана спростити та прискорити роботу з великими базами даних, забезпечити автоматизацію усіх видів діяльності, покращення комунікації з клієнтами, постачальниками та партнерами та усіма інститутами зовнішнього середовища, формування нових засад взаємодії в межах підприємства - між підрозділами, працівниками, менеджментом, перехід до нових організаційних форм господарювання (мережева та віртуальна економіка) [6].

Отже, враховуючи зміст окреслених підходів, варто констатувати, що цифровізація являє собою поступовий процес впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на окремі суспільні процеси, системи, які в результаті такого впливу отримують нові стимули до власного розвитку, або зазнають руйнувань та поступово зникають. Зауважимо, що досить часто науковці стверджують лише про позитивний вплив цифрових технологій, але варто розуміти, що сприяючи підвищенню ефективності функціонування окремих систем, такі технології часто змінюють принципи їх функціонування, трансформують механізми їх розвитку. При цьому також виникає сукупність елементів, систем, які поступово припиняють своє функціонування, оскільки в новій моделі розвитку вони вже не потрібні. Відбувається поступовий процес еволюційного розвитку суспільних систем, в якому сьогодні цифрові технології відіграють ключову роль.

Розглянемо природу процесу цифрової трансформації. Для цього наведемо декілька підходів до розгляду її сутності.

1) цифрова трансформація – це культурна, організаційна та операційна зміна організації, галузі чи екосистеми шляхом розумної інтеграції цифрових технологій, процесів та компетенцій на всіх рівнях та функціях поетапно та стратегічно [13];

2) цифрова трансформація – процес еволюції економічних, соціальних, виробничих, техніко-технологічних відносин у суспільстві, викликаний розвитком інформаційно-комунікаційних технологій [10, с. 93];

3) цифрова трансформація – впровадження цифрових технологій в усі сфери бізнесу з метою побудови більш стійких відносин та кращого розуміння потреб клієнтів [1, с. 105];

4) цифрова трансформація – політика і процес впливу держави на суспільство загалом, його інституції, апарат самої держави, економіку і бізнес із метою впровадження цифрових інформаційно-комунікаційних технологій в їх життєдіяльність [8, с. 280];

5) цифрова трансформація – організаційні чи суспільні зміни на основі впровадження цифрових технологій в усі аспекти взаємодії з людиною [5, с. 143];

6) цифрова трансформація – зміна культури та мислення організації при переході від традиційних процесів до цифрових технологій у внутрішній, орієнтований на персонал (*employee-facing*), і зовнішній, орієнтований на клієнта (*customer-facing*), функціях компанії, та дозволяє адаптувати організацію до швидкого розвитку технологій [9].

Отже, доцільно допустити, що цифрова трансформація це певна сукупність змін, які відбуваються в суспільних системах на основі використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [3; 7]. Така трансформація процесів актуальна не лише на рівні окремих підприємств, а цілі галузі вибирають для себе цей шлях розвитку як єдину можливість відповідати умовам мінливого світу. Завдяки цьому цифрова трансформація промисловості, роздрібною торгівлі, державного сектора та інших сфер вже сьогодні змінює життя кожної людини і кожної організації [11]. Відповідно уряди більшості розвинутих країн намагаються стимулювати розвиток сфер господарства, в межах яких новітні технології розробляються. Фактично це нові інноваційні сектори економіки, яких п'ятнадцять-двадцять років тому взагалі не існувало [2; 16].

Таким чином, цифрова трансформація це об'єктивний процес, який буде активно розвиватися в усьому світі, оскільки інших, альтернативних шляхів забезпечення ефективного розвитку економіки країн, підвищення рівня життя громадян на сьогодні не існує. Потенціал інформаційно-комунікаційних технологій до кінця вченими не досліджений, оскільки досить часто нові технології та відкриття є причинами розробки ще кращих інновацій і такий процес передбачити складно. Цифрова трансформація характеризує тотальний, всеохоплюючий вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток основних економічних процесів у системі національного господарства. Якщо розглянути такі процеси та зміни, що в них відбулися, то можна зробити наступні висновки:

1) *виробництво* – автоматизація виробництва товарів, послуг на основі використання штучного інтелекту, роботизація виробництва, створення надсучасних фабрик та заводів, які повністю управляються штучним інтелектом за допомогою акумуляції значних масивів інформації про всі виробничі процеси, які формуються на основі активного використання сучасних інструментів збору економічної інформації;

2) *розподіл* – підвищення доступності товарів послуг, надання можливостей отримувати окремі види послуг за допомогою використання інформаційно-комунікаційних послуг, здійснювати пошук необхідних ресурсів, комплектуючих, товарів у всьому світі за допомогою мережі інтернет. Цифрові технології значно

прискорюють процеси розподілу засобів виробництва і продуктів між всіма економічними суб'єктами, та робочої сили між галузями та секторами національного господарства;

3) *обмін* – цифрові технології активно сприяють розвитку торгівлі у всьому світі, значно прискорили процеси оплати між виробниками та споживачами, активізували розвиток світової платіжної системи. Використання смартфона дозволяє сьогодні швидко проводити платежі за товари, послуги, обирати необхідну продукцію, замовляти доставку додому і при необхідності здійснювати оплату на місці;

4) *споживання* – сучасні цифрові технології здійснюють значний вплив на даний процес, сприяючи підвищенню рівня обслуговування клієнтів, зростанню важливості власної репутації виробника, продавця, надаючи можливості клієнтам швидко отримати інформацію про товари, послуги, ознайомитися з відгуками інших споживачів, переглянути рейтинги таких товарів; значно прискорився та спростився процес отримання продукції, її вибору, повернення та оплати.

Таким чином можна стверджувати, що цифровізація як універсальний процес, який на сьогодні проникає у всі сфери життєдіяльності людини, впливає наступним чином на розвиток національної економіки:

1) сприяє зміні структури національного господарства, виникненню нових галузей, підгалузей вже існуючих, який в цілому притаманний інноваційний розвиток;

2) сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності країни на світових ринках капіталу, товарів та сировини;

3) дозволяє налагодженню взаємодії між постачальниками, виробниками та покупцями товарів та іншої продукції у всьому світі, що впливає на ефективність роботи кожного;

4) активізує розвиток окремих галузей господарства, підвищує попит на їх послуги (логістичні послуги, послуги зв'язку, фінансові послуги);

5) сприяє глибокій трансформації сфери фінансових послуг, покращенню якості надання фінансових послуг, зміни принципів функціонування та розвитку такої сфери;

6) значно змінює сферу споживання, дозволяє клієнтам, покупцям отримати інформацію про товари, послуг ще до моменту звернення до їх продавців;

7) сприяє розвитку світової торгівлі, особливо між мікропідприємствами, розширює можливості для фізичних осіб купувати товари у всьому світі;

8) значно змінює процес управління суб'єктами господарювання, підвищує можливості збору різного роду інформації, її автоматичного опрацювання та надання керівництву;

9) підвищує важливість репутації всіх суб'єктів господарювання в економічних відносинах;

10) дозволяє підвищити оперативність та якість рішень органів державної влади та місцевого самоврядування при прийнятті рішень через підвищення якості збору, акумулювання та обробки макроекономічної, фінансової та іншої господарської інформації і т.д.

Таким чином всі господарські процеси в межах національної економіки, діяльність окремих видів економічних суб'єктів сьогодні зазнають впливу сучасних інноваційно-інформаційних технологій. Цілком правильно стверджувати і про розвиток таких інновацій у подальшому [12]. Це об'єктивно вимагатиме трансформації економіки країн, сприятиме зміні усталеної структури їх національного господарства.

Висновки. Таким чином у статті розглянуто теоретичні аспекти впливу цифровізації на розвиток національної економіки. У результаті проведення дослідження встановлено, що цифровізація вже є невід'ємною складовою функціонування

економічних систем на різних ієрархічних рівнях. Її об'єктивний та всеохоплюючий вплив сьогодні відбувається у всіх секторах та галузях національної економіки.

У статті значна увага приділена розумінню сутностей таких понять як цифровізація та цифрова трансформація. У підсумку встановлено, що категоріальний простір, який сьогодні сформувався у даному напрямку проведення наукових досліджень є вже досить широким. Проте саме поняття цифровізації та цифрової трансформації займають ключове місце у межах такого простору. Відповідно у статті розглянуті сформовані наукові підходи до розгляду цих категорій, аналіз яких дозволяє констатувати, що цифровізація – поступовий процес впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на окремі суспільні процеси, системи, які в результаті такого впливу отримують нові стимули до власного розвитку, або зазнають руйнувань та поступово зникають. Цифрова трансформація – сукупність змін, які відбуваються в суспільних системах, у т. ч. і в межах національної економіки у результаті впливу сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Також було визначено основні наслідки цифровізації національної економіки.

Подальші наукові напрямки у даному напрямку досліджень можуть полягати у конкретизації, опису наслідків цифровізації для окремих економічних суб'єктів, галузей та сфер національної економіки, обґрунтуванні передумов їх впровадження та потенціалу до трансформації цих економічних систем.

1. Головачов І. А., Ніфатова О. М. Драйвери цифрової трансформації бізнесу в Україні: можливості та перешкоди. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації* : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 8 жовтня 2021 року). Київ : КНУТД, 2021. С. 105-106. https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18915/1/PIONBUG_2021_P105-106.pdf. (дата звернення: 5.05.2022).
2. Гуренко А. В., Гашутіна О. Е. Напрями розвитку систем управління в умовах діджиталізації бізнесу в Україні. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*. 2018. № 19. С. 739-745.
3. Дубина М., Козлянченко О. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі у розвитку сучасного суспільства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2019. № 3(19). С. 21-32.
4. Дульська І. В. Цифрові технології як каталізатор економічного зростання. *Економіка і прогнозування*. 2015. № 2. С. 119–133.
5. Круглов В. Державна політика трансформації ринку праці: виклики цифрової епохи. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. № 1(7). С. 140-161. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/147/141> (дата звернення: 5.05.2022).
6. Лігоненко Л. О., Хрипко А., Доманський А. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 22(62). С. 20-24. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/31349/Khripko_18.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 5.05.2022)..
7. Ляшенко В. І., Вишневецький О. С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку : монографія. Київ, 2018. 252 с.
8. Марченко В. Б. Поняття та правове забезпечення цифрової трансформації в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 6. С. 279-282. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2019/68.pdf (дата звернення: 5.05.2022)..
9. Новак І. М. Трансформація менеджменту персоналу в цифровій екосистемі організації. *Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціоекономічної реальності: виклики, шляхи розвитку* : зб. тез доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф.; 11–12 листопада 2020 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; [редкол.: А. М. Колот (голова) та ін.]. Київ : КНЕУ, 2021. С. 218–220. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/35210/Sts_11_20_51.pdf?sequence=1 (дата звернення: 5.05.2022).
10. Струтинська І. В. Дефініції поняття «цифрова трансформація». *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48-2. С. 91-96.
11. Тонюк М. О. Цифрова трансформація соціально-економічної системи. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/121.pdf> (дата звернення: 5.05.2022)..

12. Шапошников К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29. С. 34-36.
13. Digital transformation: online guide to digital business transformation. URL: <https://www.i-scoop.eu/digital-transformation> (дата звернення: 5.05.2022)..
14. Dubyna M., Zhavoronok A., Kudlaieva N., Lopashchuk I. Transformation of household credit behavior in the conditions of digitalization of the financial services market. *Journal of Optimization in Industrial Engineering*. 2021. Vol. 14(1). Pp. 97–102.
15. OECD (2019). Vectors of Digital Transformation. OECD Digital Economy Papers. No. 273. OECD Publishing. Paris. URL: <https://doi.org/10.1787/5ade2bba-en>
16. Shkarlet S., Dubyna M., Shtyrhun K. Transformation of the Paradigm of the Economic Entities Development in Digital Economy. *WSEAS TRANSACTIONS on ENVIRONMENT and DEVELOPMENT*. 2020. Vol. 16. Pp. 413-422.

References

1. Holovachev, I.A., and Nifatova, O.M. “Drivers of digital business transformation in Ukraine: opportunities and obstacles.” *Problems of integration of education, science and business in the context of globalization*: abstracts of the III International scientific-practical conference, 2021, pp. 105-106, er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18915/1/PIONBUG_2021_P105-106.pdf. Accessed 5 May 2022
2. Hurenko, A.V., and O.E. Gashutina. “Directions of development of management systems in the conditions of digitalization of business in Ukraine.” *Development of productive forces and regional economy*, no. 19, 2018, pp. 739–745.
3. Dubyna M., and Kozlyanchenko O. “Conceptual aspects of the study of the essence of digitalization and its role in the development of modern society.” *Problems and prospects of economics and management*, no. 3 (19), 2019, pp. 21-32.
4. Dulskaya, I.V. “Digital technologies as a catalyst for economic growth.” *Economics and forecasting*, no. 2. 2015, pp. 119–133.
5. Kruglov, V. “State policy of labor market transformation: the challenges of the digital age.” *Scientific Bulletin: Public Administration*, no. 1 (7), 2021, pp. 140-161, nvdu.undic.org.ua/index.php/nvdu/article/view/147/141. Accessed 5 May 2022
6. Ligonenko, L., Khrypko, A., and A.Domansky. “Content and mechanism of formation of digitalization strategy in business organizations.” *International scientific journal “Internauka”*, no. 22 (62), 2018, pp. 20-24, ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/31349/Khripko_18.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Accessed 5 May 2022
7. Lyashenko, V.I., and O.S.Vyshnevsky. *Digital modernization of the economy of Ukraine as an opportunity for breakthrough development*. Kyiv, 2018.
8. Marchenko, V.B. “The concept and legal support of digital transformation in Ukraine.” *Legal scientific electronic journal*, no. 6, 2019, pp. 279–282, www.lsej.org.ua/6_2019/68.pdf. Accessed 5 May 2022
9. Novak, I.M. “Transformation of personnel management in the digital ecosystem of the organization.” *Socio-labor sphere in the coordinates of the new economy and global socio-economic reality: challenges, ways of development*: coll. thesis add. participants International. scientific-practical conf., Kyiv, KNEU, 2021, pp. 218–220, ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/35210/Sts_11_20_51.pdf?sequence=1. Accessed 5 May 2022
10. Strutinskaya, I.V. “Definitions of «digital transformation».” *Black Sea Economic Studies*, vol. 48-2, 2019, pp. 91-96.
11. Tonyuk, M.O. Digital transformation of the socio-economic system, conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/121.pdf. Accessed 5 May 2022
12. Shaposhnikov, K.S. “Influence of the institutional environment on the innovative development of the region's economy.” *Black Sea Economic Studies*, vol. 29, 2018, pp. 34-36.
13. Digital transformation: online guide to digital business transformation, www.i-scoop.eu/digital-transformation.
14. Dubyna, M., Zhavoronok, A., Kudlaieva, N., and Lopashchuk, I. “Transformation of household credit behavior in the conditions of digitalization of the financial services market.” *Journal of Optimization in Industrial Engineering*, vol. 14 (1), 2021, pp. 97–102.
15. OECD. “Vectors of Digital Transformation.” *OECD Digital Economy Papers*, no. 273, 2019. doi.org/10.1787/5ade2bba-en.
16. Shkarlet, S., Dubyna, M., and Shtyrhun, K. “Transformation of the Paradigm of Economic Entities Development in Digital Economy.” *WSEAS TRANSACTIONS on ENVIRONMENT and DEVELOPMENT*, vol. 16, 2020, pp. 413-422.